

A kiszántott falusi zsidók húlt helye, és ami ebből – s utána – következik

Kőbányai János
A KISZÁNTOTT FALUSI ZSIDÓK
HÚLT HELYE

2011. május 05., csütörtök, 16:45 • Utolsó
frissítés: 2011. május 05., csütörtök, 18:26

A falusi zsidók kiszántásával megürült hely betöltésének végzetes történetéből, cigányok és zsidók eltérő szerepéből, s kitaszítottasuk eltérő okaiból eredő tanulságok levonását nem lehet megspórolni. A magyar falu (vidék) pusztulásának ugyanis, amelynek szimptomáival most szembesülünk, itt van az igazi gyökere – állítja Kőbányai János.

Az egész ország tele van Gyöngyöspata hírével, nevével, amely helységnév – Olaszliszkáé mellett – oly vészjósló gyorsasággal vált fogalomná. Minek is definiálnám-ragoznám, hogy minek a fogalmává? Annál is inkább fölösleges ez, mert mindkét helyrajzi névvel korábbi és mélyebb az ismeretségem. S mivel minden mindennel – nem tanulságok nélkül – összefügg: e helységneveket jelenséggé fölgazdagító folyamatnak egy korábbi

A publicisztika s az azt követő szövegváltás a *HVG.hu* internetes honlapon jelent meg – Hirschler Richárd alapító főszerkesztő felmondási idejének „utánam a vízözön” szabadság-résében. Vajon évtizedek múltán fellelhető lesz-e a meghatározott szerverhez kötött archívum? Nem vagyok biztos benne – ezért tartottam szükségesnek „lementeni” a Gutenberg-galaxis még most is biztonságosabbnak tűnő rögzítéstechnikájára. György Pétertől nem kértem engedélyt az utánközlésre – meglepne, ha ezt a rögzítés-archiválást nem vállalná. Az utánközlésért jár a tiszteletpéldány – és honorárium is, amit, ha igényt tart rá, a „nagy múltú” *Múlt és Jövő* folyóirat egy éves előfizetésével kerülhet kiegyenlítésre. Mindazonáltal az igen tanulságos kommentek okán nem lesz hiábavaló – amíg lehetőség lesz rá – az eredeti HVG online változatra is rákattintani (http://hvg.hu/velemeney/20110510_kobanyai_janos_gyorgy).

és mélyebb elemét húznám fel a múltnak nem ilyen olyan „mélységesen mély kútjából”.

Az olaszliszkai zsinagóga egyetlen megmaradt fala (vajon ma látszik valami a romból?) szerepel a *Magyar síratófal* című könyvem (Békéscsaba, 1990) címlapján, szintén fogalomteremtő céllal. (Akár az azonos című ÉS-riportom.) Ide az akkoriban személyesen megismert Jancsó Miklós *Jelenlét* című két, tízperces rövidfilmje miatt zarándokoltam el. Az elsőben (1965) állt még a teljes zsinagóga és még élt két öreg helybeli „túlélő”, akik a sivár falak között elmondtak egy imát. A másodikban (1978), a leromlott, de még mindig épp szerkezetű épületben már két Budapestről hozott rabbiszeminarista recitálta el a szent szöveget. A harmadik részt (1986) az én fotóim alapján készítettük el. A romokhoz gyerekeket, Raj Tamás Talmud Tórájának növendékeit vittük el. Ama ÉS-riportban is leírtam – meg is támadtak érte –, hogy a zsidó templom anyagát cigányok hordták el, akik a forgatásért is megpróbáltak némi pénzre levágni bennünket.

Az eset és a vele párhuzamban készített *Kövek üzenete* ötrészes dokumentumfilm tapasztalataiból azt a következtetést vontam le, hogy a magyar vidékről kiszántott zsidók helyét cigányok töltötték be. (A köztudattal ellentétben a magyar zsidóság alapvetően falusi zsidóság volt – s a modernizálódó magyar falu speciális igényeit látták el funkcionálisan.) Ahogy az élővilág rendjét nem lehet katasztrófális következmények nélkül megbontani, úgy a szervesen képződő társadalmi organizmusét sem. Ama olaszliszkai forgatáson fölkerestük az egykori zsidóknak a falusiakétól elütő, városiasabb ízléssel épített házeit is – a kibelezett téglahalmokon és szemétkupacokon ugráló gyerekekkel ezt a jövátelhetetlen romlást igyekeztünk vizuálisan bemutatni.

Gyöngyöspata neve még közelebből érint. Itt született, sőt: a nevét is a településtől kölcsönözte elődöm, Patai József, a *Múlt és Jövő* megalá-

Patai Rafael Gyöngyöspatán, 1992

pítója. Szerintem legszebb művében – ezt magam is kiadtam –, *A középső kapu* lírai szociográfiájában ennek a településnek állít emléket gyermekkorai elmesélésével. Ez a ritka dokumentum Gyöngyöspata példáján rögzíti meg a magyar–zsidó egymásbaélés termékeny és békés korszakát, ahol Patai József apja – teljes életet élt. Adjuk át neki a szót (*Egy igaz ember ment el* című, apja halálára írt cikkéből):

Több mint negyven évet töltött a Heves megyei faluban, amelyet szeretett és amelynek népe szerette a szűkszávú Móric bácsit, mert tudták, hogy „igenje igen és nemje nem”, hogy szava sziklaszilárd, egyenes, őszinte, hűséges. A parasztok szintén szentnek tisztelték. Úgy jöttek hozzá tanácsot kérni, ügyesbajos dolgaikat meghányi-vetni, mint az asszonyok a bölcs Zsuzsi nénihez. És ő úgy foglalkozott velük, szívében szeretettel, mint a testvéreivel. Érezte, hogy „kidus hasém” becsületet szerez a zsidó népnek. Erre buzdította a híveket is, mint a kis közösség feje. ... És jöttek a forradalmak, az ellenforradalmak. És uszítók járták be a hevesi falvakat, hogy a zsidók az okai mindennek. Kövek röpködtek be szétzúzott ablakokon, és puskalövés dördült a levegőben. És a falu becézett Móric bácsijának és Zsuzsi néniének menekülniük kellett fiúkhöz, Gyöngyösre. Később jöttek a

parasztok, ifjak és öregek asszonyok és férfiak, az egész falu kivonult, hogy visszahívják őket, mert „velük eltávozott a faluból az áldás”. De ekkor már késő volt.

Gyöngyöspatára Patai Rafaellal, József fiával, a világhírű tudóssal (Robert Gravesszel írott *Héber mítoszok*-ját a magyar közönség is jól ismeri) 1994-ben látogattam el. Igen kellemes napot töltöttünk ott, felkeresvén a régi ház hült helyét, de találtunk emlékezőket, akik szívesen invitáltak a házukba, s a csodálatos katolikus templomban a plébános szakszerű útbaigazítást adott mind a társadalmi helyzetről (békéről), mind a nagyhírű (vajon ismerik?) Jesse-oltárról – az élénken érdeklődő folkloristának, aki már a falu nevével született.

Mint a görög tragédiákban, úgy kísértének a temetetlen holtak. Bűnök. Míg nem jön el a gyógyító katarzis bármilyen fájdalom árán is, a bűn csak újabb bűnt virágoztat. Fakadjanak azok az elszánt szembenézés hiányából vagy a „jótékony”, valójában kompenzáló sorsösszemosásból.

Az önelfojtó-pótcselekvő cigány holokauszt mítoszgyártása ellen, üldöztetésük felületes és mértékaránytalan sztereotípiája okán egy téstáv dagasztó hazugság ellen, tapasztalatból tudom, a leghetlenebb fellépni. Pedig anélkül, hogy figyelembe vennék az eltérést a két nép történelmi és kulturális szerepét, valamint a magyarsággal való interakcióját illetően, nem érhetünk le

azokhoz az eredőkhöz, amelyekkel a siker reményében foghatnánk hozzá – ha nem is a „kérdés” megoldásához, de legalább enyhítéséhez.

György Péter
KŐBÁNYAI GÖGJE MEGSÉRTETTE
ROMA POLGÁRTÁRSAINKAT

2011. május 09., hétfő, 13:10 • Utolsó frissítés:
2011. május 09., hétfő, 16:23

„Talán nem túlzás, ha asszimiláns, biten kívüli, de ilyesfajta politikai dolgokban zsidó identitással rendelkező magyarként a bocánatát remélem mindazoknak a roma polgártársainknak, akiket Kőbányai János magyarázhatatlan gögje megalázott, megsértett, szíven ütött” – írja György Péter, aki az alábbiakban reflektált Kőbányai János A kiszántott falusi zsidók hült helye című cikkére.

„Az önelfojtó-pótcselekvő cigány holokauszt mítoszgyártás ellen, üldöztetésük felületes és mértékaránytalan sztereotípiája okán egy téstává dagasztó hazugság ellen, tapasztalatból tudom, a lelegehetetlenebb fellépni. Pedig anélkül, hogy figyelembe vennénk az eltérést a két nép történelmi és kulturális szerepét, valamint a magyarsággal való interakcióját illetően, nem érhetünk le azokhoz az eredőkhöz, amelyekkel a siker reményében foghatnánk hozzá – ha nem is a 'kérdés' megoldásához, de legalább enyhítéséhez” – írja Kőbányai János, a *Múlt és Jövő* című nagy múltú folyóirat főszerkesztője *A kiszántott falusi zsidók hült helye* című cikkében.

Ami a „cigány holokauszt mítoszgyártás” állítást illeti, az valójában semmi egyéb, mint Lovas István *Véralgebra* című, éppoly indulatos, mint ostoba írásának tükörfordítása. Lovas egykoron a kommunizmus és a nácizmus által legyilkoltok számának összevetéséből próbált meg valamiféle következtetést levonni, amint azt tenné Kőbányai János is. Ám, hogy a roma és zsidó áldozatok, illetve az általa nem említett eutanázia, politikai, vallási, szexuális orientációjuk miatt kivégzettek, elpusztítottak számának összevetéséből mi következne, azt nem tudom.

Elég nagy a halál birodalma ahhoz, hogy az összes áldozat elérjen abban, amint elég sok komoly, s igaz ember dolgozik azokban a volt koncentrációs táborokban kialakított emlékhelyeken, ahol magától értetődően egyszerre őrzik a romák és zsidók emlékét: Saschsenhausentől Auschwitzig. Ami a „mértékaránytalan” kifejezés jelentését, az világosan rámutat arra, hogy Kőbányai

gondolatai nemhogy végig nem gondoltak, de minimális mértékben sem tesznek eleget a nyilvános politikai diskurzusokban elvárható következtetések iránti alázatnak.

Ezután Kőbányai rátér a „két nép”, azaz a roma és a zsidó nép egy harmadikkal, tehát a magyarsággal való interakciójának emlegetésére, amely ugyancsak kommentárt érdemel. A „nép” kifejezésnek számos kontextusa lehetséges, s nyilván azoktól függ a jelentése is. Ám a zsidó, roma, magyar népet, egymástól független, s így egymással interakcióba kerülő homogén csoportként tekinteni legalábbis Kőbányai János gondolati műveleteinek árnyalatlanságára vall, s akkor finoman fejeztem ki magam. Ugyanis ez a három csoport számos alkalommal, számos regiszterben részben ugyanazon egy csoport tagjaként is viselkedett, pontosabban: viselkedhetett. S minden reményem az, hogy végre megszabadulunk attól a szemlélettől, amelyben ne lenne magától értetődő, hogy például egy roma–zsidó identitással is rendelkező embertársunk magyar polgártársunk is egyben.

Az örökölt identitás – nem mozdíthatatlan örökség, hanem gazdag és felszabadító lehetőségek tárháza, s egy szabad társadalomban ezt az alkotmány is biztosítja mindannyiunknak. Az a merev határozottság, amelyet Kőbányai János képvisel, sajnálatosan emlékeztet a magyar szélsőjobboldal identitáspolitikájára, amivel egyetlen pillanatig sem állítom, hogy a *Múlt és Jövő* vitathatatlanul becsületes szándékú főszerkesztőjének önnön elképzelései szerint valami köze lenne a magyar szélsőjobboldalhoz. De mégis, a helyzet úgy áll, hogy a fenti szövegből levonható az a következtetés, hogy Kőbányai épp úgy s azon okoknál fogva veti meg a cigányokat, mint a Jobbik. S ez valóban több mint sajnálatos.

Van még időnk, talán egyszer még a *Múlt és Jövő* főszerkesztője is megsejti, hogy mi is annak a zsidó hagyománynak a lényege, amelyet évtizedek óta képviselni igyekszik, de érteni még mindig nem ért.

Kőbányai János
„KÖSZÖNET” GYÖRGY PÉTERNEK

2011. május 10., kedd, 13:47 • Utolsó frissítés:
2011. május 10., kedd, 18:15

Köszönettel tartozom György Péter hozzászólásáért minapi cikkemhez (A kiszántott falusi zsidók hült helye). Esküszöm, nem beszélünk össze, de hálás vagyok, hogy írásomat illusztrálta, s fellépése (s emblemikus személyisége) több dimenzióssá

Jancsó Miklós a „Jelenlét” című filmjének harmadik epizódját forgatja Olaszliszván 1994-ben

szélesítette mondandómat. Amire csak félmondattal utaltam – „a cigány-holokauszt mítosz ellen... lehetetlen fellépni” –, azt György hús-vér valósággal töltötte meg.

György Péter módszere – a lehenгерlő megbélyegző címkézés, amely köszönő viszonyban sincs az előtte álló szöveggel, megvilágítja azt a stratégiát és pszichológiai erőteret, amelyből ez a kérdés – és vele a megoldás beindítása – nem tud szabadulni. Mindenki ellenőrizheti – ez a csodálatos a digitális médiában, hogy ide-oda kattintva a linkekre az igazmondás könnyen tetten érhető –, hogy írásomnak nincsen olyan szemantikai értelmezhetősége, amelyből „gőg” sütne ki, vagy a benne kifejtettek, akár személyem, kapcsolatba hozhatók lennének a jobboldali publicistáéval vagy a szélsőjobboldali párttal.

Azonban György nem véletlenül aggatja rám ezeket a jelzőket, mert azoknak a valóság(á)hoz sokkal mélyebben van közük. Az „önelfojtás” egyenes következménye a projekció, amelyet itt nyilvánosan leleplezett. Hiszen a „gőg” belőle szivárogo fel, a frusztrált zsidóból – karakterisztikusabb zsidó magatartást reprezentál, mintha pajeszt növesztene –, aki nálánál üldözöttebb embertársai védelmére kél fölülről és kéretlenül, hogy saját gyengeségét, sérelmét, sorsát kompenzálja.

Azzal, hogy ő képes a védelemre, ezzel szerezne meg nem létező magabiztosságát, otthonosságát – s helyezné fölülre magát. (Annak idején Szabó Istvánt térdepeltette borsóra *A napfény* ízéért, mert nem ábrázolta kellő empátiával a zsidó család tragédiájáról szóló filmpozsában a magyarok szenvedéseit, akik a zsidókat kísérték.) A Jobbikhoz hasonlítást sem az ujjából szopja, hanem apja történetéből, aki bori fogoly léte a Jobbik szellemi hinterlandjához csatlakozott. Erről szól az *Apám helyett* című könyve – fontos, belülről ábrázolt dokumentum a zsidó öngyűlölet és annak a társadalomra való romboló hatásáról. S persze a gőg kijut magának a *Múlt és Jövő* főszerkesztőjének – pontosabban a „manifeszt” zsidónak – egy „vitathatatlanul becsületes szándékú” jelzővel. Egyedül csak ezt utasítom vissza – soha nem írta le lapom és kiadóm nevét, soha nem legitimálta a létezését, épp ellenkezőleg, ezért nincs joga ehhez a vállveregetéshez.

A szorongásos gőg idézi elő azt, hogy iskolázott ember léte ez az érzelmi kitörés megfosztja a logikus gondolkodás esélyétől. (Ez a tulajdonság – keserű tapasztalatból ismerem, a terepen dolgozva – egy egész réteg jellemzője. A zárójelben maradván, mert nem ez a válasznak a központi iránya,

ennek tudom be az SZDSZ bukását és vele korrelációban, a szélsőjobb fenyegető térnyerését.)

Cikkemben nem állítottam egyebet, minthogy a magyar, a zsidó és a cigány (legalábbis magyarul: nem roma – ez olyan megmosolyogtató politikai korrektség, mint zsidó helyett izraelitát mondani) egy-egy nép. Népek, amelyek különbözőek. Amennyiben paramétereikben – kulturális értékorientációjukban, társadalomban betöltött szerepükben, produkciójukban –, tehát mérhető, megragadható tényezőkben különböznek, akkor az interakciójuk is más. Noha a társadalomtudományok különböznek a természettudományoktól, de azért itt is érvényesül, hogy más összetevők interakciói más eredményeket idéznek elő. Csak ezt állítottam, és ebben az a megdöbbentő – hogy ez az állítás tabu alatt áll.

Másért, más kondíciókból és máskor nem szenvedhette a gazda- vagy be(nem)fogadó nép a zsidókat és másért a cigányokat. Ha Györgynek más adatok jutottak a birtokába, érdemes lenne megosztani őket a nyilvánossággal. Biztos közelebb vinne a mai áldatlan helyzet megoldásához. Viszont a tények számbavételét és az azokon való elgondolkodást terrorral tiltani – nem vezet jóra, mint a közelmúlt eseményei, az eltékozolt rendszerváltás utáni húsz év fejleményei is mutatják.

Jómagam sorsban, kultúrában megtestesülő különbségekről tudok. Ez legpregnansabban a második világháborúban nyilvánult meg. Ehhez az apokalipszishez kapcsolódik a holokauszt – a háború egy külön, a zsidó nép ellen vívott, s nemcsak a németek által vitt frontja. A holokauszt – héberül: soá – olyan fogalom, amely kizárólag a zsidó néphez és történetéhez kapcsolódik. A maga világtörténeti kontextusaiban, s nem az áldozatok számára. (Heller Ágnes *Auschwitz és Gulág* című kis könyvecskéjét tudom az érdeklődők figyelmébe ajánlani, amely e kérdést részletesen elemzi.) A holokauszt – többek közt – a genocídium fogalmát is magában foglalja. Az európai történelemben ilyen volt az örmények törökök általi elpusztítása, s ehhez hasonló jelenség a kelet- és közép-európai népi németek kitelepítése is – ugyanis néhány millióval kevesebben érkeztek meg Németországba, mint ahányan oda elindultak. (Magyarországról való kiűzetésük, s a maguk mögött hagyott úr igen hasonló a jelenséghez, amelyről a zsidók kapcsán írtam.)

Cigány genocídiumról nem lehet beszélni. A magyar holokausztot és a cigány porrajmost nem lehet, vagy inkább nem tanácsos, „egy tésztává” gyúrni. S nem a 600 000 kontra 5000 áldozat „mérték-

Králik Attila erdész temetése Nagyborzsönyben, 2009-ben

Fotók: Kőbányai János

aránya” kapcsán. (Vallom a Talmud tanítását: „Ha egy embert elpusztítasz, mintha az egész világot pusztítanád el.”) Hanem a két külön elbeszélés, jelenség modern magyar történelmet, s bizony a kultúrát is befolyásoló, kontextusai és diskurzusai miatt, amelyet áthatott a zsidóellenesség, az antiszemitizmus, a zsidóüldözés – és végül a gyökerestül kiszántás, ami az én véleményem szerint sikerrel járt.

A *Nyugat* folyóirattól – a modern magyar irodalom mára klasszikussá vált mozgalmától – kezdve

az egyetemi numerus claususig, a népi–urbánus ellentétekig, az állampolgárságból, majd fizikálisan is a magyar történelemből kiiktató ún. zsidótörvényekig e „kérdés” mentén futott a magyar szellemi és gazdasági élet fő vonala – a szellemi élet sajnos a mai napig. Volt-e, van-e ilyen volumene a cigány nép létezésének és emancipációs, majd integrációs problémáinak? Hoztak-e csak egyetlen országos cigányellenes törvényt a magyar történelemben? Ha Györgynek vannak ilyen adatai – álljon elő velük! A második világháború poklában egyes megyékben a helyi hatalmasságok igyekeztek megszabadulni a többségükben vándorcigányoktól. Tragédiájukat, Karsai László *A cigánykérdés Magyarországon 1919–1945* című munkájában ötezerre teszi. Ez a porrajmos, amelynek dukálna irodalom, múzeum, emléknap – és méltó emlékezés.

A múlt őszinte és alapos tudásra törekvő feltárása, közös elemzése – csak ez vezethet a kiinduló problémák megoldásához. Ennek során fel kell tenni a kérdést, hogy milyen bűnök vezettek a magyar vidék kohéziójának megbomlásához – amelyek mára valóságos polgárháborúhoz vezettek? Én a zsidók (s ha már utaltam rá) a németek (svábok) erőszakos kiszántását döntőnek találok ebben a tragikus folyamatban. (Nem különben az „egykezést” – amelyet már Illyés Gyula leírt –, mint a feudalizmus továbbélésének következményét.) Úgy gondolom, hogy a középosztály, különösen a vidéki tulajdonos középosztály nagy részének kiirtása nélkül nem lehetett volna megcsinálni – vagy nem ilyen totálisan – az erőszakos kolhozosítást. Egy előítélet-mentes és szakmai vita sokféle eredményhez vezethet.

Nem vagyok a téma szakértője, de távoli szemlélője sem.

Olaszliszka és Gyöngyöspata mellett van egy falu, amelyhez közelebbi, bensőséges viszony fűz. Nagyborzsönyben tíz éve telepedtem le, és a szívemhez éppúgy közel áll, mint a szülővárosom, Budapest. A falu története és közelmúltja megtestesíti a jelenséget, amely ma az egész országot foglalkoztatja – kit így, kit úgy. A kora középkor óta itt élő német lakosságot a második világháború után kitelepítették. (A jelenség igazi jellegét az világítja meg, hogy nem az országból, hanem csak egy másik, szegény faluba. A módos házak, gazdaságok a Csehszlovákiából lakosságcserevel áthozott magyaroknak kellettek.) Ekkor roppant meg a falu ellenálló ereje, lelke, gazdasága – dacára, hogy évtizeddel később sokan visszaszivárogtak, visszavásárolták lerobbant házaikat vagy albérlésbe költöztek szülőföldjükre. (A három

„funkcionális” zsidó családot – a Deutschékat, Herczogékat, Diamantékat, a bolttulajdonost, a borkereskedőt, az asztalost – deportálták.)

A szerves településfejlődést megszakította úrbe léptek a cigányok, akiknek a konfliktusai hasonlóak ahhoz, amit Gyöngyöspatáról lehet olvasni. Mint a napi sajtóból tudni lehet, itt három éve borzalmas gyilkosság is történt néhány forintért. Nekem jó barátom volt az áldozat, Králik Attila erdész. Úgy intéztem, hogy ott legyek a temetésén. Heller Ágnessel – aki hozzám hasonlóan már nem egy könyvét írta ebben a faluban – sokat tanakodtunk, mit tegyünk, amikor megtudtuk, hogy a Gárda is jelen lesz. Ő azt mondta, mindenképpen

el kell menni – a halott barátunk iránti tiszteség okán, s hogy demonstráljuk, a Gárdától sem félünk. A fekete sereg felidézte bennem a csak a szüleim által megélt tapasztalatokat – félelmet és undort. Ugyanakkor elvártam volna, hogy ifj. Hegedűs Lóránt mellett más országos politikus is jelen legyen és ossza meg a bánatot, haragot. A felelősséget. Heller Ágnes a helyi cigány közösség képviselőinek a jelenlétét és szavát hiányolta a végtisztességen. Barátom rettenetes vége, a falumért érzett felelősség is azt diktálja: a magam tudásával és tehetségével fellépjek, hogy ez a bőrön megtapasztalt esemény sor, és mindaz, amit vizionál és előhív, ne váljon véres valósággá.

A Zsidó negyed szívében, a Kazinczy utca 31-ben található a Carmel étterem, amely 1987 óta áll az oda látogató vendégek rendelkezésére. 2008 áprilisától **GLATT KÓSER ÉTTEREMKÉNT** üzemel, Rav Weiszberger ortodox rabbi felügyelete alatt. Az új étlapon nemzetközi és magyaros ételspecialitások, zsidó ételkülönlegességek egyaránt megtalálhatók. Az igényesen felújított 100 férőhelyes étterem két szinten üzemel. Egy 25, 16 és egy 10 fős különteremmel is rendelkezik, mely ideális lehetőséget nyújt családi, üzleti és egyéb összejövetelek megrendezésére.

A **GLATT KÓSER CARMEL ÉTTEREM** csapata mindig örömmel, és szívélyesen fogadja Önt és asztaltársaságát!

Catering szolgáltatunk vállalja kóser esküvők, Bar-micvak, Brit milák éttermen kívüli teljes lebonyolítását.

LEGYEN A VENDÉGÜNK!

NYITVA TARTÁS: vasárnap – péntek: 12–23 óráig;
szombat délben: 12–14 óráig; szombat este: 18–23 óráig.
A péntek esti és szombat déli menü előre fizetendő.

GLATT KÓSER CARMEL ÉTTEREM

1074 Budapest, Kazinczy utca 31.

Asztalfoglalás:

Telefon: (+36-1) 322-1834, Tel.: (+36-1) 342-4585

Fax.: (+36-1) 461-0024

e-mail: carmel@carmel.hu; <http://www.carmel.hu>

